ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Spoznajte spremembe 2008

Zakon omejuje, da varuje.

MINISTRSTVO ZA PROMET

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

656.1.05(497.4)(094.5)

ZAKON omejuje, da varuje : zakon o varnosti cestnega prometa :
spoznajte spremembe 2008 / [avtorji Andrej Justinek ... [et al.] ;
zbral in uredil Bojan Žlender
izdajatelja]. - Ljubljana : Ministrstvo za promet, Direkcija
Republike Slovenije za ceste, 2008

ISBN 978-961-6191-16-6
1. Justinek, Andrej 2. Žlender, Bojan, 1954-
238663680

Izdala in založila: Ministrstvo za promet, Direkcija republike Slovenije za ceste
Zbral in uredil: mag. Bojan Žlender
Avtorji: mag. Andrej Justinek, Matjaž Leskovar, Mateja Markl, Stane Pavlič, Gabrijel Sternad, mag. Bojan Žlender
Oblikovanje: Aanima d.o.o.
Tisk: Tiskarna Schwarz d.o.o.
April 2008

Spoštovani!

Stanje varnosti cestnega prometa v Republiki Sloveniji je bilo leta 2007 slabše kot leto poprej, število mrtvih se povečuje. Zato z dosedanjimi ukrepi ne smemo biti zadovoljni, dokler ne zagotovimo, da na slovenskih cestah ne bo umrl nihče.

Da so spremembe zakona o varnosti cestnega prometa glede na stanje varnosti potrebne, smo se zavezali že z Resolucijo o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2007 – 2011 (skupaj za večjo varnost). Predložene spremembe, ki v glavnem omejujejo deviantna ravnanja posameznikov v prometu, niso izražene samo v kaznih; spremembe nenazadnje ali pa predvsem prinašajo tudi več varnosti najbolj ranljivim skupinam udeležencev v cestnem prometu, kot so pešci in kolesarji, kakor tudi tistim udeležencem, ki spoštujejo prometne predpise.

Eno večjih novosti pa predstavlja tudi razširitev pooblastil občinskih redarjev. Po novem naj bi poleg dosedanjih pooblastil, ki jih imajo na področju mirujočega prometa, ugotavljali tudi kršitve z elektronskimi napravami, ki samodejno beležijo najbolj nevarne prometne prekrške, kot sta hitrost ter vožnja v rdečo luč na cestah v lokalni skupnosti.

Pomembna novost zakona pa sta tudi novi pooblastili policistom, ki lahko za najhujše kršitve v zakonsko predpisanih okoliščinah zasežejo vozilo in tudi odvzamejo prostost kršitelju.

Naj zaključim: zakon najbolj nevarne udeležence v prometu omejuje, da s tem najbolj šibke in najbolj ogrožene - varuje.

mag. Radovan Žerjav
MINISTER

Hitro je hitro prehitro!

Znak območje umirjenega prometa

dovoljuje hitrost vožnje kot je hitrost gibanja pešcev, oziroma največ **10 km/h**

Hitrost je najpomembnejši dejavnik tveganja za nastanek prometnih nesreč, zato je bila določilom, ki urejajo najvišje dovoljene hitrosti, posvečena posebna pozornost. V skladu z mednarodno konvencijo je tako določeno, da sme voznik voziti le s takšno hitrostjo, da vozilo ves čas obvlada in da ga lahko ustavi pred oviro, ki jo glede na okoliščine lahko pričakuje. Voznik mora prilagoditi hitrost vožnje ne le vozilu, cesti, prometu in vremenskim razmeram, pač pa tudi svojim sposobnostim. Ta določba zavezuje zlasti voznika začetnika oziroma voznika z malo vozniškimi izkušnjami, k vožnji s primerno hitrostjo.

Da bi z zakonodajnimi rešitvami prispevali k večji varnosti v prometu so zaostrene sankcije za najhujše kršitve omejitev hitrosti. Za zaščito pešcev, kolesarjev in otrok ter starejših, so se znatno povečale globe za prekoračitve hitrosti v naselju. Že na videz drobna prekoračitev za 10 km/h lahko povzroči hude poškodbe. Voznik, ki namesto 50 km/h kot je dovoljeno, vozi 60 km/h, ima pri nujnem zaviranju na števcu še vedno 44 km/h, medtem ko bi pri vožnji z dovoljeno hitrostjo v tem času že ustavil. Če bi s hitrostjo 44 km/h zadel pešca, bi ta utrpel hude poškodbe, ki bi lahko povzročile tudi smrt. Za prekoračitev hitrosti v naselju za več kot 50 km/h oziroma v območju omejene hitrosti za več kot 30 km/h, je predvidena tudi stranska sankcija 18 kazenskih točk, kar posledično pomeni prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja. Tak ukrep je predviden za vožnjo v naselju s hitrostjo večjo od 100 km/h, v območju omejene hitrosti za vožnjo večjo od 60 km/h in v območju umirjenega prometa ali območja za pešce s hitrostjo večjo od 40 km/h. V naselju je hitrost vozil omejena na 50 km/h s prometnim znakom naselje ali na 30 km/h v območjih omejene hitrosti (cona 30 km/h) ter na hitrost gibanja pešca (največ 10 km/h)

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Do vključno 10 km/h	250 €	3	
Nad 10 do vključno 20 km/h	500 €	5	
Več kot 20 km/h	1.000 €	8	Prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 30 km/h	1.000 €	18	Prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja

Prekoračitev dovoljene hitrosti v območju za pešce ali v območju umirjenega prometa

Prepoved vožnje motornega vozila izreče sodnik kot stransko sancijo poleg globe in kazenskih točk, v trajanju od enega do dvanajst mesecev.
KT = kazenske točke

4 Zakon o varnosti cestnega prometa 2008.

Znak naselje omejuje hitrost vožnje na **50 km/h.**

Na posameznih območjih je lahko hitrost vožnje s prometnim znakom določena tudi drugače

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Prekoračitev v naselju do vključno 10 km/h	80 €		
Nad 10 do vključno 20 km/h	250 €	3	
Nad 20 do vključno 30 km/h	500 €	5	
Več kot 30 km/h	1.000 €	9	Prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 50 km/h	1.000 €	18	Prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja

Prekoračitev hitrosti v naselju

v območjih umirjenega prometa, oziroma v območjih za pešce, če je vožnja z motornimi vozili izjemoma dovoljena. Globe in stranske kazni so glede na vrsto območja različne, saj so še posebej ostre za kršitve v območjih, kjer se posebej ščiti šibkejše udeležence v prometu. Tudi pri vožnji izven naselij so pričakovanja o prihranku časa in o možnostih za zmanjšanje zamud, bistveno prevelika. V Sloveniji se lahko, zaradi majhnih razdalj in velike gostote prometa, s prehitro in tvegano vožnjo pridobi le od 3 do 10 minut. Ali je to v resnici vredno glede na večjo porabo goriva, večjo verjetnost udeležbe v nesreči in veliko hujše posledice, če pride do trka? Če bi razumeli hitrost tako, kot razumemo nevarnost padca v globino bi gotovo vozili manj tvegano in v skladu z omejitvami hitrosti.

Višina padca se veča s hitrostjo trka.

Posebne omejitve hitrosti:

Zakon predvideva tudi omejitve hitrosti v posebnih okoliščinah. Omejitev 50 km/h velja za vsa vozila, kadar je vidljivost manjša od 50 m, to je približna razdalja med dvema smernima količkoma ob robu ceste. Razlog za

Na cestah izven naselij je hitrost vožnje omejena na **90 km/h**, razen če je s prometnim znakom določeno drugače.

Znak cesta rezervirana za promet z motornimi vozili.

Hitrost vožnje je omejena na **100 km/h.**

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Do vključno 20 km/h	60 €		
Nad 20 do vključno 30 km/h	120 €	3	
Nad 30 do vključno 40 km/h	240 €	5	
Več kot 40 km/h	380 €	9	Prepoved vožnje motornega vozila

Prekoračitev dovoljene hitrosti na cestah zunaj naselij

slabo vidljivost je lahko megla, hudo sneženje, močan naliv, dim ali kaj drugega. 50 km/h je tudi najvišja dovoljena hitrost za vozila, ki imajo na kolesih nameščene snežne verige. Omejitev 80 km/h pa velja, za osebna vozila, ki vlečejo priklopno vozilo. Za vse te vožnje velja, da so še posebej tvegane, zato veljajo strožja določila o možnih kršitvah.

Zakon obravnava tudi odgovornost voznikov, ki vozijo počasneje. Voznik ne sme brez upravičenega razloga voziti tako počasi, da bi oviral druge udeležence v prometu. Kadar je njegova hitrost več kot za polovico nižja od največje dovoljene hitrosti mora vključiti varnostne utripalke in se mora na prvem primernem kraju umakniti z vozišča in pustiti mimo hitrejša vozila. Prav tako voznik ne sme, razen v nevarnosti, nenadoma zmanjšati hitrosti vožnje. Globa za nespoštovanje teh določil je 120 evrov.

Novost v zakonu je določilo, ki prepoveduje sunkovito speljevanje, zaviranje in ustavljanje, razen v nevarnosti. Namen določila je preprečevati divjo in agresivno vožnjo, speljevanje s cviljenjem pnevmatik, pa tudi nepotrebno postavljanje voznikov osebnih avtomobilov in motornih koles. Globa za takšno vožnjo je 300 evrov, če pa voznik med vožnjo spušča krmilo in vozi po dveh (osebi avto) ali enem kolesu (motorno kolo) pa je predvidena tudi stranska sankcija v višini 5 kazenskih točk.

Za volan le spočiti in trezni

Slovenska družba velja za mokro družbo, kar pomeni, dazelo pogosto uživamo alkoholne pijače. Vsak dogodek, naj bo vesel ali žalosten, je povezan s pitjem alkoholnih pijač. Po količini popitega alkohola na prebivalca smo v Evropi na vrhu. To kaže podatek, da popijemo vsako leto približno 11 litrov čistega alkohola na prebivalca.

Žal se razširjeno uživanje alkoholnih pijač odraža tudi v varnosti cestnega prometa. Alkohol je pomemben dejavnik nastanka prometnih nesreč, zlasti tistih z najhujšimi posledicami. V zadnjih letih je kar vsako tretjo prometno nesrečo s smrtnim izidom povzročil alkoholizirani udeleženec v cestnem prometu. Odkar je Slovenija samostojna država, je v nesrečah, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci umrlo več kot 2100 ljudi.

Poleg nenadomestljivih izgub človeških življenj, je Slovenija zaradi teh nesreč utrpela tudi veliko družbeno škodo, ki jo strokovnjaki ocenjujejo na 1,6 milijarde evrov. S tem denarjem bi lahko na primer zgradili 11.000 stanovanj za mlade družine.

V letu 2007 so bile kar 104 smrtne žrtve nesreč, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci v prometu, njihova povprečna stopnja alkoholiziranosti pa je bila izjemno visoka in je znašala 0,78 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka (1,63 grama alkohola na kilogram krvi).

Ali so res nevarni le zelo pijani vozniki

Ni dvoma, da so izjemno nevarni vozniki z velikimi koncentracijami alkohola, zato so spremembe zakona z višjimi globami, možnostjo odvzema prostosti in ne nazadnje zasega in odvzema vozila usmerjene prav v zmanjševanje njihovega števila. A kljub temu to ne pomeni, da je za varno sodelovanje v prometu sprejemljivo uživanje alkohola in vožnja. Meja 0,24 mg/l alkohola v litru izdihanega zraka ali 0,5 g/kg alkohola v kilogramu krvi ni splošna pravica, saj se že pri nižjih koncentracijah zmanjšujejo vozniške sposobnosti. Alkohol je legalna droga, ki vpliva na voznikovo ravnanje tudi pri majhnih količinah. V raziskavah, ki so jih naredili v tujini, so ugotovili, da že s prvim kozarcem alkoholne pijače začnejo slabeti vozniške sposobnosti (Bernt, 1992), podaljšuje se reakcijski čas in povečuje se število napačnih odločitev. Pri 0,5 g/kg ali 0,24 mg/l voznik slabše zaznava rdečo luč, podaljša se reakcijski čas, nepravilno ocenjuje razdalje in se pogosto napačno odloči.

Samo spočit, trezen in zbran voznik lahko pravočasno in pravilno ukrepa.

Izjemno povečanje verjetnosti za nastanek prometne nesreče moramo poleg alkohola pripisati tudi ostalim drogam in psihoaktivnim snovem. Alkohol, mamila ali psihoaktivne snovi povzročijo podaljšanje reakcijskega časa in pogosto napačne odločitve. V Sloveniji velja

Brez alkohola.

Ko piješ ne vozi, ko voziš ne pij!

popolna prepoved vožnje za voznike, ki bi pred ali med vožnjo uživali droge ali druge psihoaktivne snovi. Med te sodijo tudi zdravila, označena z rdečim trikotnikom, ki imajo močno psihoaktivno delovanje in zmanjšujejo vozniške sposobnosti.

Bomo še vedno pihali?

Spremembe zakona dopolnjujejo sistem določb, ki se nanašajo na problematiko alkohola in mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi v cestnem prometu. Postopki policistov pri nas so primerljivi s postopki policij iz držav Evropske unije. Uveljavila sta se uporaba merilnikov alkohola v izdihanem zraku in temu prilagojene vrednosti alkohola (mg/l izdihanega zraka) ter ugotavljanje prisotnosti mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih sredstev s posebnim postopkom za indikacijo. Za voznika, ki se ne bo strinjal z zapisom rezultatov preizkusa z indikatorjem alkohola (alkotestom) bo policist odredil preizkus z merilnikom (etilometrom) na policijski postaji ali strokovni pregled (zdravniški pregled in odvzem vzorcev krvi, urina ali drugih telesnih tekočin). V zakonu so za to mejne vrednosti navedene v gramih alkohola na kilogram krvi in v miligramih alkohola v litru izdihanega zraka.

Odvzem prostosti

Bistvena novost sprememb zakona pa je večja možnost pridržanja osebe, ki vozi pod vplivom alkohola. Doslej je bila možnost pridržanja le za voznike, ki so nadaljevali z vožnjo kljub izrecni prepovedi vožnje.

Spremenjen zakon v 238. b členu daje policistu pooblastilo, da pridrži voznika, ki vozi pod vplivom alkohola oziroma ima v organizmu več alkohola kot je dovoljeno.

Glavni namen pridržanja opitega voznika, je preprečiti nadaljnjo vožnjo vozniku in povzročitev prometne nesreče ali ogrožanja drugih udeležencev v cestnem prometu.

Ukrep bodo policisti izvajali pri voznikih osebnih avtomobilov in motornih koles: če bo rezultat preizkusa pokazal, da ima voznik več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka (1,10 grama alkohola na kilogram krvi) ali če bo voznik odklonil strokovni pregled.

Pomembne mejne vrednosti alkoholiziranosti voznikov v različnih enotah

0,24 mg alkohola**/l** izdihanega zraka = **0,5 g alkohola/kg krvi = 0,5 promilov**

0,38 mg alkohola**/l** izdihanega zraka = **0,8 g alkohola/kg krvi = 0,8 promilov**

0,52 mg alkohola**/l** izdihanega zraka = **1,1 g alkohola/kg krvi = 1,1 promilov**

0,71 mg alkohola**/l** izdihanega zraka = **1,5 g alkohola/kg krvi = 1,5 promilov**

Pri nekaterih skupinah voznikov pa je meja za pridržanje še nižja. Če bo rezultat preizkusa alkoholiziranosti pokazal, da ima voznik več kot 0,38 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka (0,80 grama alkohola na kilogram krvi), bo policist pridržal voznike v vseh primerih spodaj opisanih kršitev:

- voznika motornega vozila, ki se mu izvršuje sankcija prepovedi vožnje motornega vozila ali mu je vozniško dovoljenje odvzeto, voznika motornega vozila ali skupine vozil kategorije C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E, DE,
- voznika vozila, s katerim se opravlja javni prevoz potnikov ali blaga ali prevoz oseb za lastne potrebe,voznika vozila, s katerim se prevaža nevarno blago,
- poklicnega voznika motornega vozila, kadar opravlja ta poklic,
- kandidata za voznika med usposabljanjem v vožnji mtornega vozila,
- voznika začetnika, voznika motornega vozila, ki nima vozniškega dovoljenja ali v vozniškem dovoljenju nima vpisane kategorije motornega vozila, ki ga vozi in
- voznika ki prevaža skupino otrok (skupina otrok je skupina najmanj petih otrok, ki so večina potnikov v vozilu razen skupina petih ali več otrok iste družine, ki se ne štejejo za skupino otrok po tem zakonu).

Voznik bo pridržan v prostorih za pridržanje. Pridržanje bo trajalo do streznitve oz. od najmanj 6 do največ 12 ur. Policist bo vozniku začasno za 24 ur odvzel vozniško dovoljenje, kar pomeni, da je vozniku prepovedana vožnja vozil za 24 ur. Za nekatere voznike ostaja popolna prepoved uživanja alkohola pred in med vožnjo motornega vozila.

V zakonu so posebej navedene skupine voznikov, za katere velja popolna prepoved uživanja alkoholnih pijač. Mednje sodijo mladi vozniki do 21. leta, vsi vozniki začetniki prvi dve leti po opravljenem izpitu, poklicni vozniki, vozniki, ki opravljajo javni prevoz potnikov, prevažajo skupine otrok, kandidati v avto šolah in drugi. Popolna prepoved velja tudi za spremljevalce mladega voznika, ki vozi po posebnem programu vožnje s spremljevalcem. V zakonu je zelo jasno zapisano, da bo voznik, ki vozi brez ustreznega in veljavnega izpita kaznovan tudi zaradi morebitne vožnje pod vplivom alkohola, saj tudi za take kršitelje velja popolna prepoved uživanja alkoholnih pijač.

Vozniki, ki jim je določena meja alkohola 0,0

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Do vključno 0,24 mg v litru izdihanega zraka	150 €	3	
Več kot 0,24 do vključno 0,38 mg alkohola v litru izdihanega zraka	400 €	7	Za voznika začetnika je to prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Več kot 0,38 do vključno 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka	500 €	9	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 0,52 do vključno 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	800 €	10	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €	18	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja

Alkohol in psihoaktivne snovi za voznike začetnike, poklicne in druge voznike, ki pred vožnjo ne smejo uživati alkoholnih pijač

Vozniki, ki jim je določena meja alkohola 0,0 so:

- voznik motornega vozila ali skupine vozil kategorije C, D1, D, BE, CE, D1E in DE voznik vozila, s katerim se opravlja javni prevoz potnikov ali blaga ali prevoz oseb za lastne potrebe
- voznik vozila, s katerim se prevaža nevarno blago
- poklicni voznik motornega vozila, kadar opravlja ta poklic
- učitelj vožnje med usposabljanjem kandidata za voznika v vožnji motornega vozila
- kandidat za voznika med usposabljanjem v vožnji motornega vozila
- spremljevalec voznika starega 17 let
- voznik začetnik
- voznik, ki vozi skupino otrok
- voznik motornega vozila, ki se mu izvršuje sankcija prepovedi vožnje motornega vozila ali mu je vozniško dovoljenje odvzeto
- voznik motornega vozila, ki nima vozniškega dovoljenja ali v vozniškem dovoljenju nima vpisane kategorije motornega vozila, ki ga vozi

Stranske sankcije so ostrejše za voznike, ki pred in med vožnjo ne smejo uživati alkoholnih pijač. Vozniku začetniku bo izrečen ukrep prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja že pri vožnji z večjo koncentracijo alkohola kot je 0,24mg/l ali 0,5 g/kg. Poleg globe se izreče tudi 7 kazenskih točk. Nižja je tudi stopnja alkohola pri kateri bo policija izvedla ukrep odvzema prostosti, saj bo voznika iz te skupine pridržala za 6 do 12 ur že pri vožnji z več kot 0,38 mg/l alkohola v izdihanem zraku ali 0,8 g/kg alkohola v krvi.

Ko piješ ne vozi, ko voziš ne pij!

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Do vključno 0,24 mg v litru izdihanega zraka, če kaže znake motenj v vedenju	180 €	3	
Več kot 0,24 do vključno 0,38 mg alkohola v litru izdihanega zraka	450 €	7	
Več kot 0,38 do vključno 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka	570 €	9	
Več kot 0,52 do vključno 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €	10	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €	18	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja

Alkohol in psihoaktivne snovi za običajne voznike

Tudi za običajne voznike so se globe povečale in povečalo se je število kazenskih točk. Voznike pri katerih bo policist ugotovil višjo koncentracijo alkohola od 0,52 mg/l (1,10 g/kg) bo izvedel ukrep pridržanja voznika od 6 do 12 ur.

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Vožnja pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi	950 €	10	Prepoved vožnje motornega vozila
Odklonitev preizkusa ali strokovnega pregleda ali neupoštevanje navodil policista	950 €	18	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja

Alkohol in psihoaktivne snovi za običajne voznike

Enaka globa in stranske sankcije veljajo tudi za voznike, ki bi vozili pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil in drugih psihoaktivnih snovi ter za voznike, ki odklonijo preizkuse na te snovi ali strokovni pregled. V tem primeru bo policist izvedel tudi postopek pridržanja od 6 do 12 ur.

Udeležba v prometni nesreči

V cestnem prometu ravnamo in vozimo v skladu s cestno prometnimi pravili, predvsem pa kar se da skrbno, previdno in predvidljivo za druge udeležence. S takšno vožnjo in predvidevanjem kaj vse se lahko zgodi naslednji trenutek in kako bi bilo najbolje ukrepati, bi lahko preprečili večino nesreč. A včasih so prekršek, napaka ali trenutek nepazljivosti dovolj, da pride do nesreče. Pomembno je, da takoj zavarujemo kraj nesreče, da ne bi dodatno ogrozili udeležencev in priskočimo na pomoč poškodovanim in pokličemo na pomoč. Za preživetje in zmanjševanje teže posledic je najpomembnejših prvih deset minut po poškodbi. Zato nudimo ustrezno prvo pomoč. Zakon pa ureja še dve ravnanji, ki žal nista redkost. Posebej opozarja na zapustitev kraja nesreče in uživanje alkoholnih pijač ali drugih mamil in psihoaktivnih snovi dokler ni zaključen ogled nesreče. Čeprav je nesreča šok za vse udeležence, je zapustitev kraja nesreče, v kateri je bil kdo poškodovan najbolj neodgovorno ravnanje. Prav tako je neodgovorno, če se udeleženci skušajo umiriti ali prikriti svoje stanje z uživanjem alkoholnih pijač, drog ali drugih psihoaktivnih snovi.

Novost v zakonu je, da lahko policisti v prometnih nesrečah III. In IV. kategorije (prometne nesreče s hudo telesno poškodbo in nesreče, v katerih je ena ali več oseb izgubila življenje) poleg obveznega preizkusa alkoholiziranosti odredijo tudi strokovni pregled zaradi suma vožnje pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi.

Prekršek	**Globa in sankcija**
Kršitev prepovedi uživanja alkoholnih pijač, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi neposrednih udeležencev prometne nesreče, od trenutka nesreče dalje do končanega ogleda.	500 €
Zapustitev kraja prometne nesreče	500 €
V primeru povzročitve prometne nesreče, razen nesreče z neznatno nevarnostjo za druge udeležence, če ima v organizmu mamilo, psihoaktivno zdravilo ali drugo psihoaktivno snov	950 €, 18 kazenskih točk
V primeru povzročitve prometne nesreče, razen nesreče z neznatno nevarnostjo za druge udeležence, če ima v organizmu več kot 1,10 g alkohola na kg krvi ali več kot 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €, 18 kazenskih točk

12 Zakon o varnosti cestnega prometa 2008.

PREHITRA VOŽNJA. OBŽALOVANJA VREDNA.

Prehitevanje

Prehitevanje je eden izmed najnevarnejših premikov z vozilom. Pravila, ki urejajo prehitevanje se seveda niso spremenila. Prehitevanje je dovoljeno le po levi strani. Zakon izrecno prepoveduje prehitevanje po desni na avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila. Po desni strani se sme prehiteti le:

- vozilo, ki zavija levo,
- vozilo, ki vozi v naselju na cesti z dvema ali več smernimi vozišči, po pasu, ki ni skrajno desni,
- vozilo, ki vozi na ploščadi pred cestninsko postajo z več prometnimi pasovi.

Pred prehitevanjem se mora voznik prepričati, da ima dovolj prostora, če lahko to varno stori in ne sme ovirati udeleženca cestnega prometa, ki ga prehiteva. Pred prehitevanjem mora dati voznik predpisan znak s smerno utripalko. Voznik ne sme prehitevati, če je voznik za njim že začel s prehitevanjem.

Za najbolj nevarna prehitevanja je predvidena globa 500 € in stranska sankcija 11 kazenskih točk.

Kot hudo ogrožanje varnosti cestnega prometa obravnava zakon tudi vožnjo mimo in prehitevanje vozila, ustavljenega pred prehodom za pešce, ter vožnjo mimo vozila, ki je označeno za prevoz otrok. Mimo vozila označenega za prevoz otrok in ima vključene varnostne utripalke, ki je ustavljeno na cesti zunaj vozišča, je voznik dolžan voziti z zmanjšano hitrostjo in posebej previdno, ter po potrebi tudi ustaviti. Kadar je tako vozilo ustavljeno na vozišču, vožnja mimo ni dovoljena za vozila, ki vozijo v isti smeri, za vozila iz nasprotne smeri pa velja, da je voznik dolžan voziti z zmanjšano hitrostjo in posebej previdno, ter po potrebi tudi ustaviti.

Prekršek	**Globa in sankcija**
Vožnja mimo ustavljenega vozila z znakom za prevoz otrok in vključenimi smernimi utripalkami, če otroci vstopajo in izstopajo	200 €, 4 kazenske točke
Vožnja mimo vozila, ustavljenega pred prehodom za pešce, na katerem je pešec ali stopa pešec	500 €, 7 kazenskih točk
Prehitevanje vozila, ki se ustavlja pred prehodom za pešce, na katerem ali ob katerem so pešci	500 €, 11 kazenskih točk

EDINI ZAKON, KATEREGA KRŠITEV LAHKO PRINESE NAJHUŠO KAZEN.

Zakon omejuje, da varuje.

Rdeča luč še vedno zahteva ustavi

Pri vožnji na križiščih imamo v Sloveniji čudne navade. Spimo pri zeleni luči in kar nekaj sekund običajno mine preden odpelje prvo vozilo, namesto, da bi prvih nekaj vozil previdno speljalo hkrati, takoj ko se prižge zelena luč. To zamudo potem skušamo nadoknaditi z vožnjo v rumeno ali celo v rdečo luč.

Prekršek	Globa
Vožnja v rumeno luč, če bi lahko varno ustavil	120 €
Vožnja v rdečo luč ali neprevidna vožnja pri rumeni utripajoči luči, vožnja, če je nad prometnim pasom stalno svetleč svetlobni znak z rdečim X – kar pomeni, da je promet na označenem prometnem pasu prepovedan	250 €

Vožnja z lučmi

V zakonu so nespremenjene določbe o uporabi luči na motornih vozilih in skupinah vozil. Zakon omogoča namesto zasenčenih luči uporabo luči za dnevno vožnjo, ki z največ 25 % zmanjšano svetilnostjo omogočajo daljšo življenjsko dobo žarnic in manjšo porabo energije. Izrecno pa je prepovedana uporaba nehomologiranih luči in raznih svetlobnih okraskov na vozilih.

Prekršek	Globa
Vožnja brez prižganih luči podnevi	40 €
Vožnja brez prižganih luči ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti ter v predorih	160 €

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Kršitve hitrosti na posebej zavarovanih območjih v naselju. Največja dovoljena hitrost vozil je omejena v območju omejene hitrosti na 30 km/h in na 10 km/h v območju umirjenega prometa in v območju za pešce.			
Do vključno 10 km/h	250 €	3	
Nad 10 do vključno 20 km/h	500 €	5	
Več kot 20 km/h	1.000 €	9	Prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 30 km/h	1.000 €	18	Prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Splošna omejitev, ki jo določa znak naselja je 50 km/h. Kazni za prekoračitev hitrosti v naselju.			
Do vključno 10 km/h	80 €		
Nad 10 do vključno 20 km/h	250 €	3	
Nad 20 do vključno 30 km/h	500 €	5	
Več kot 30 km/h	1.000 €	9	Prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 50 km/h	1.000 €	18	Prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Na cestah zunaj naselja. Največja dovoljena hitrost za osebna vozila je omejena na 90 km/h razen na cestah rezerviranih za motorna vozila, kjer je omejitev 100 km/h (izjemoma 110 km/h).			
Do vključno 20 km/h	60 €		
Nad 20 do vključno 30 km/h	120 €	3	
Nad 30 do vključno 40 km/h	240 €	5	
Več kot 40 km/h	380 €	9	Prepoved vožnje motornega vozila
Na avtocestah je največja dovoljena hitrost za osebna vozila je 130 km/h. Kazni za prekoračitev hitrosti na avtocestah.			
Do vključno 20 km/h	50 €		
Nad 20 do vključno 30 km/h	100 €		
Nad 30 do vključno 40 km/h	150 €	3	
Več kot 40 km/h	200 €	5	
Več kot 50 km/h	300 €	9	Prepoved vožnje motornega vozila
Splošno določilo o prekoračitvi hitrosti.			
Neprilagojena hitrost ali neprilagojen način vožnje	460 €	6	

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Posebne omejitve hitrosti: pri vidljivosti manjši od 50 m, vozila z nameščenimi snežnimi verigami na 50 km/h, pri osebnih vozilih, ki vlečejo priklopno vozilo na 80 km/h, vozila, ki vlečejo pokvarjeno motorno vozilo na avtocesti ali cesti, rezervirani za motorna vozila na 60 km/h ter pri vozilih, ki vlečejo pokvarjeno motorno vozilo na drugih cestah na 50 km/h.			
Do vključno 10 km/h	50 €		
Nad 10 do vključno 20 km/h	150 €	3	
Več kot 20 km/h	300 €	7	
Mejne vrednosti alkohola za voznike začetnike, poklicne in druge voznike, ki pred vožnjo ne smejo uživati alkoholnih pijač .			
Do vključno 0,24 mg alkohola v litru izdihanega zraka	150 €	3	
Več kot 0,24 do vključno 0,38 mg alkohola v litru izdihanega zraka	400 €	7	
Več kot 0,38 do vključno 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka	500 €	9	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 0,52 do vključno 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	800 €	10	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €	18	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Mejne vrednosti alkohola za druge (običajne) voznike.			
Do vključno 0,24 mg alkohola v litru izdihanega zraka, če voznik kaže znake motenj v vedenju	180 €	3	
Več kot 0,24 do vključno 0,38 mg alkohola v litru izdihanega zraka	450 €	7	
Več kot 0,38 do vključno 0,52 mg alkohola v litru izdihanega zraka	570 €	9	
Več kot 0,52 do vključno 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €	10	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prepoved vožnje motornega vozila
Več kot 0,71 mg alkohola v litru izdihanega zraka	950 €	18	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Vožnja pod vplivom mamil, zdravil in drugih psihoaktivnih snovi.			
Vožnja pod vplivom mamil, zdravil in drugih psihoaktivnih snovi	950 €	10	Prepoved vožnje motornega vozila
V primeru povzročitve prometne nesreče, razen nesreče z neznatno nevarnostjo za druge udeležence, če ima v organizmu mamilo, psihoaktivno zdravilo ali drugo psihoaktivno snov	950 €	18	Prepoved vožnje motornega vozila

Prepoved vožnje motornega vozila izreče sodnik kot stransko sancijo poleg globe in kazenskih točk, v trajanju od enega do dvanajst mesecev.
KT = kazenske točke

16 Zakon o varnosti cestnega prometa 2008.

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Odklonitev preizkusa ali strokovnega pregleda.			
Odklonitev preizkusa ali strokovnega pregleda ali neupoštevanje navodil policista zaradi suma vožnje pod vplivom alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi	950 €	18	Pridržanje voznika od 6 do 12 ur, prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Povzročitev prometne nesreče.			
Ogrožanje drugega udeleženca cestnega prometa ali povzročitev prometne nesreče, razen prometne nesreče z neznatno nevarnostjo	najmanj 200 €	5	Prepoved vožnje motornega vozila
Povzročitev prometne nesreče in več kot 1,10g/kg ali 0,52 mg v litru izdihanega zraka	950 €	18	Prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Povzročitev prometne nesreče, razen nesreče z neznatno nevarnostjo za druge udeležence, če ima v organizmu mamilo, psihoaktivno zdravilo ali drugo psihoaktivno snov	950 €	18	Prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja
Zapustitev kraja prometne nesreče	500 €		
Uživanje alkoholnih pijač, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi neposrednega udeleženca prometne nesreče od trenutka nesreče do zaključka ogleda	500 €		
Nevarno prehitevanje in nevarna vožnja mimo.			
Prehitevanje po odstavnem pasu	200 €	4	
Prehitevanje, če se voznik ne bi mogel pravočasno vključiti nazaj na prometni pas	200 €	4	
Prehitevanje ob zmanjšani vidljivosti	200 €	4	
Vožnja mimo vozila, ustavljenega pred prehodom za pešce, na katerem so pešci	500 €	7	
Prehitevanje ob vrhu klanca ali pred oz. v ovinku	500 €	11	
Prehitevanje v predoru	500 €	11	
Prehitevanje, če smerno vozišče iz nasprotne smeri ni prosto v potrebni dolžini, ki je potrebna za prehitevanje	500 €	11	
Prehitevanje vozila, ki se ustavlja pred prehodom za pešce, na katerem ali ob katerem so pešci	500 €	11	
Vožnja z neustreznim vozniškim dovoljenjem.			
Izkazovanje z vozniškim dovoljenjem, ki je na podlagi sodne odločbe prenehalo veljati	500 €		
Podaja lažne izjave o pogrešitvi ali kraji vozniškega dovoljenja	500 €		
Varnostni ukrepi, pooblastila in druga prometna določila.			
Vožnja vozila kljub prepovedi	250 €		Prepoved vožnje motornega vozila in zaseg vozila
Odklonitev pregleda vozila	400 €		

Kršitev	Globa	KT	Stranska sankcija
Neupoštevanje prednosti in vožnja v križiščih.			
Vožnja z neprilagojeno hitrostjo glede na prometne razmere v križišču z namenom, da bi voznik lahko ustavil in spustil mimo vozila in druge udeležence v cestnem prometu, ki imajo v križišču prednost	200 €	4	
Vključevanje v promet z neprednostne ceste v promet na prednostni cesti ali vključevanje v promet s parkirnega prostora ali nekategorizirane ceste, ne da bi spustil mimo vsa vozila, ki vozijo po prometnem pasu, na katerega se vključuje	300 €	4	
Neupoštevanje desnega pravila	300 €	5	
Neupoštevanje pravila srečanja pri zavijanju levo	300 €	5	
Neupoštevanje prednosti vozil, ki vozijo v isti smeri po kolesarskem pasi ali kolesarski stezi	300 €	5	
Neupoštevanje prednosti tirnih vozil	300 €	5	
Neupoštevanje prednosti pešcev, ki prečkajo vozišče in vozil, ki vozijo po dvosmerni kolesarski stezi	300 €	5	
Neupoštevanje prednosti avtobusov in drugih vozil, ki vozijo po označenem prometnem pasu za vozila javnega prevoza potnikov	300 €	5	
Prehod ceste čez železniško progo.			
Neupoštevevanje pravil na nezavarovanih železniških prehodih	250 €	3	
Znaki, ukazi in odredbe, ki jih dajajo policisti.			
Ravnanje voznika motornega vozila v nasprotju s predpisanim znakom policista	250 €		
Ravnanje voznika motornega vozila v nasprotju z predpisanim znakom, s katerim ga policist ustavlja	500 €	6	
Razno.			
Vzratna vožnja, kadar bi voznik s tako vožnjo lahko ogrozil drugega udeleženca v CP ali premoženje	160 €	3	
Vožnja v nasprotno smer	300 €	5	
Neprevidnost in neprilagojena hitrost pri približevanju k prehodu za pešce	300 €	5	
Voznik ne omogoči pešcem varnega prečkanja vozišča na prehodu	300 €	5	
Sunkovito speljevanje, zaviranje ali ustavljanje, razen v nevarnosti	300 €		
Vožnja, ki zmanjšuje stabilnost vozila (vožnja po enem kolesu, izpust krmila)	300 €	5	

Prepoved vožnje motornega vozila izreče sodnik kot stransko sancijo poleg globe in kazenskih točk, v trajanju od enega do dvanajst mesecev.
KT = kazenske točke

18 Zakon o varnosti cestnega prometa 2008.

Pozimi in v zimskih razmerah le z ustrezno zimsko opremo

V zakonu je predpisana uporaba zimske opreme za motorna in priklopna vozila od 15. novembra do 15. marca naslednje leto in v zimskih razmerah. Zimska oprema so zimske pnevmatike z ustreznim profilom ali letne pnevmatike in verige na pogonskih kolesih. Zakon predvideva opozorilno globo (120 €) za voznike, ki nimajo ustrezne opreme in mnogo ostrejšo za tiste, ki zaradi neustrezne opreme (400 €) povzročijo na cesti zastoje ali celo onemogočijo promet.

Uporaba mobilnega telefona

Uporaba mobilnega telefona med vožnjo bistveno zmanjšuje voznikovo sposobnost zaznave pomembnih informacij in hitro ter pravilno odločanje. Resen telefonski pogovor, ki ga voznik opravlja med vožnjo, zmanjša njegove sposobnosti za vožnjoo kot bi vozil pod vplivom alkohola s koncentracijo večjo od 0,38 mg alkohola na liter izdihanega zraka ali 0,8 g/kg. Čeprav zakon dovoljuje uporabo mobilnega telefona z uporabo sistema za prostoročno telefoniranje ali z uporabo brezžične slušalke za eno uho, svetujemo, da med vožnjo ne telefonirate. Če imate nujen klic ali pogovor pa se ustavite na varnem in primernem mestu, opravite pogovor in se nato odpeljete dalje. Popolna prepoved telefoniranja med vožnjo velja za kandidate za voznike in kandidate za voznike, ki vozijo s spremljevalcem.

Voznik med vožnjo ne sme uporabljati opreme ali naprav na način, ki bi zmanjševale njegovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila (maska, slušalke, telefon) in ne sme poslušati radia ali drugih zvočnih naprav s takšno glasnostjo, ki bi onemogočala normalno slušno zaznavanje v cestnem prometu. Nepravilna uporaba mobilnega telefona ali druge opreme in naprav, ki zmanjšujejo služno in vidno zaznavo voznika je 120 €.

Vzvratna vožnja

Pri vzvratni vožnji mora voznik motornega vozila vklopiti varnostne utripalke, pri vzvratnem parkiranju in obračanju pa samo smerne utripalke in s tem opozoriti druge udeležence cestnega prometa, da se njegovo vozilo premika vzvratno.

Globa za neupoštevanje tega določila je 40 €, v kolikor pa se s tako vožnjo ogroža ostale udeleženca pa 160 € in 3 kazenske točke.

Znak avtocesta omejuje hitrost vožnje na največ **130 km/h.**

Vožnja po avtocesti

Minimalna varnostna razdalja

Zakon natančno določa varnostno oziroma minimalno varnostno razdaljo med vozili. Varnostna razdalja je opredeljena z razdaljo, ki jo vozilo prevozi v dveh sekundah, in izjemoma eno sekundo, če vozila vozijo v koloni z zmanjšano hitrostjo. Določanje varnostne razdalje s sekundno metodo je za voznika izredno enostavno. Ob robu vozišča si izberemo objekt (npr. prometni znak, drevo ...). Ko vozilo pred nami z zadnjim delom vozila zapelje mimo tega objekta začnemo šteti: »enaindvajset, dvaindvajset« in če s sprednjim delom vozila isto mesto prevozimo po izteku štetja, je naša varnostna razdalja ustrezna. Če peljemo mimo predmeta prej, je varnostna razdalja premajhna.

Vožnja po avtocesti

V letu 2008 bo povezana večina odsekov slovenskega avtocestnega križa. Avtoceste so najbolj varne prometne površine, a kljub temu zahtevajo upoštevanje pravil in zbrano vožnjo. Največ težav in napak naredijo vozniki pri vključevanju na avtocesto, med prehitevanjem in pri izključevanju. Vključevanje na avtocesto zahteva od voznika, ki se vključuje in od voznikov, ki vozijo po avtocesti posebno pozornost, predvsem zaradi razlik v hitrosti vozil. Zato mora voznik, ki se vključuje na avtocesto vključiti smernik, doseči na pospeševalnem pasu dovoljeno hitrost tistega odseka ceste in se pred premikom s pospeševalnega pasu na vozni pas temeljito prepričati, če se lahko varno vključi v promet. To stori s pogledom v notranje in levo vzvratno ogledalo in s pogledom preko leve rame, da ne bi spregledal vozila v mrtvem kotu. Bonton vožnje po avtocesti zahteva, da voznik, ki vozi po desnem voznem pasu s premikom na prehitevalni pas, omogoči varno in nemoteno vključevanje. Seveda se mora tudi ta temeljito prepričati, da lahko varno zapelje na prehitevalni pas (vključi levi smernik, se prepriča, če je prehitevalni pas prost, zapelje na prehitevalni pas). Če tega ne more storiti, poveča varnostno razdaljo do vozila pred njim in omogoči vozilu, ki se vključuje, da pred njim zapelje s pospeševalnega na vozni pas.

Prehitevanje

Najbolj varna in umirjena vožnja je takrat, ko vozimo z enako hitrostjo kot glavni prometni tok. Takšna vožnja nas najmanj utruja in praviloma ne povzroča nevarnih situacij. Ne nazadnje pomeni tudi prihranek goriva saj ne pospešujemo in ne zaviramo po nepotrebnem.

VOZI TAKO, KOT SI ŽELIŠ, DA BI VOZILI DRUGI.

Zakon omejuje, da varuje.

Pri prehitevanju pravočasno vključimo levi smernik, začnemo pospeševati, če je to potrebno, se s pogledom v notranje in levo vzvratno ogledalo ter s pogledom čez levo rame dobro prepričamo, če imamo prost prehitevalni pas, in zapeljemo na prehitevalni pas. Takoj, ko smo prehiteli počasnejše vozilo ali več vozil, se vrnemo na vozni pas. Prehitevalni pas ni namenjen stalni vožnji, tudi če vozimo z najvišjo dovoljeno hitrostjo. Tudi ta manever jasno najavimo z vključitvijo desnega smernika, se s pogledom v desno vzvratno ogledalo prepričamo, da smo se dovolj oddaljili od vozila, ki smo ga prehiteli in se z nezmanjšano hitrostjo vrnemo na vozni pas.

Ne prehitevamo s hitrostjo, ki je nižja od dovoljene hitrosti na tistem odseku avtoceste, da ne povzročamo nevarnosti in ne oviramo drugih.

Če med prehitevanjem dohitimo počasnejše vozilo, ki vozi po prehitevalnem pasu, vozniku z vklopom levega smernika sporočimo, da želimo mimo. Dajanje zvočnim in svetlobnih signalov je znak nevzgojenosti in agresivnosti, poleg tega pa je lahko tudi nevarno, ker lahko prestraši ali vznemiri voznika pred nami, ki lahko z nekontrolirano reakcijo (nenadno zaviranje ali premik vozila) povzroči nevarnost.

Izključevanje z avtoceste

Izvoz z avtoceste je ob normalnih pogojih (prost izvoz) manj nevarna situacija, vendar mora biti voznik pozoren predvsem na možnost, da je izvoz zaradi prometnih konic zaseden. Voznik mora pravočasno vključiti desni smernik, zapeljati na zaviralni pas, na njem zmanjšati hitrost vožnje kot je glede na signalizacijo in prometne razmere potrebno.

Nevarni so izvozi v večjih mestih in ob konicah, ko so vozila lahko že na zaviralnem pasu, oziroma čakajo celo na pasu za odstavna vozila. V takšnih primerih morajo vsi vozniki, ki vozijo po avtocesti zmanjšati hitrost vožnje, voznik, ki se izključuje pa opravi enak manever.

V primeru zasedenosti zaviralnega pasu, se dosledno ravnamo po navodilih vzdrževalcev cest oz. prometni signalizaciji in se brez potrebe nikoli ne ustavljamo na voznem pasu.

Odsevni telovniki

Zakon prinaša novosti, da morajo vse osebe, ki se zaradi okvare vozila ali nesreče na avtocesti ali cesti rezervirani za motorna vozila zadržujejo izven vozila, nositi odsevni telovnik živo rumene ali oranžne barve z vdelanimi odsevnimi trakovi bele barve. To pomeni, da moramo imeti telovnik v vozilu in ne v prtljažnem prostoru, da si ga nadenemo preden izstopimo iz vozila in seveda več telovnikov. Na avtocesti je najbolj varno, da

Prekršek	Globa
Neuporaba odsevnega telovnika	40 €
Prehitevanje po odstavnem pasu	160 €

Mladi vozniki

se umaknemo preko odbojne ograje, seveda pa moramo preveriti, če nismo na mostu ali strmi brežini, kjer bi prehod čez ograjo pomenil padec ali zdrs. Odsevni telovnik sme izven naselij namesto kresničke ali bele luči uporabljati tudi pešec pri hoji ponoči in pogojih slabe vidljivosti.

Rumena utripajoča luč

Poleg vozil redarstva bodo v skladu z zakonom lahko z rumeno utripajočo lučjo opremljena tudi vozila izvajalcev zasebnega varovanja. Uporabljali jih bodo lahko na intervencijski vožnji, med prevozom denarja in drugih vrednostnih pošiljk ali v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Rumena utripajoča luč pomeni, da mora voznik, ki sreča, dohiti ali pripelje do vozila z rumeno utripajočo lučjo, voziti posebej previdno in po potrebi tudi ustaviti.
Prav tako mora upoštevati navodilo na novih svetlobnih znakih za izredne prevoze (za neupoštevanje rumene utripajoče luči ali svetlobnega znaka pri izrednih prevozih je globa 160 €).

Treningi kolesarjev

Zakon na novo ureja treninge kolesarjev, ki zaradi specifičnosti kolesarskega športa ne morejo trenirati in hkrati upoštevati vsa pravila, ki sicer veljajo za kolesarje. Kolesarjem, ki imajo licenco Kolesarske zveze Slovenije ali druge ustrezne mednarodne organizacije omogoča zakon vožnjo v skupini, ki jo morajo sestavljati najmanj štirje kolesarji. V skupini smeta po dva in dva kolesarja voziti vzporedno, da so pogoji na treningu podobni kot na cestnih dirkah. Takšno skupino kolesarjem mora spredaj ali zadaj spremljati vozilo označeno z rumeno utripajočo lučjo.

Mladi vozniki

Zakon ohranja možnost vožnje s 17 leti s spremljevalcem, saj so prve izkušnje zelo pozitivne. V letu, ko mladi kandidat za voznika vozi s spremljevalcem veliko pridobita oba. Veliko pridobi mladi kandidat za voznika, ker pridobiva prepotrebne izkušnje in kilometre v dejanskih prometnih razmerah, a vendar pod posebnimi pogoji, saj ga spremljevalec lahko usmerja, ga spodbuja in če je potrebno tudi omejuje. Hkrati pa je to dragocena izkušnja tudi za spremljevalca, saj ponovi vrsto predpisov in pravil, hkrati pa spoznava svojega mladega voznika v prometnih in življenjskih situacijah. Takšno, varno pridobivanje izkušenj je pomembno, ker je neizkušenost eden od dejavnikov večje ogroženosti in tveganja mladih voznikov.
Razlogi za nadpovprečno udeleženost mladih v nesrečah so večplastni. Med pomembnejšimi so :

- neizkušenost
- iskanje lastnih poti in dokazovanje svojih

SPOŠTUJ DRUGE, IN VSI TE BODO SPOŠTOVALI.

Zakon omejuje, da varuje.

sposobnosti in spretnosti
- uporništvo (neupoštevanje norm in predpisov)
- stil življenja (zabave, vožnja za zabavo, uživanje alkohola in drugih psihoaktivnih snovi)
- slabši ekonomski položaj (stari avtomobili in z vidika varnosti slabši avtomobili).

Za vožnjo s spremljevalcem lahko začnejo mladi z usposabljanjem v avto šoli, ko dopolnijo 16 let in pol. Po opravljenem preizkusu znanja iz praktičnega dela usposabljanja pred komisijo avto šole, nato do enega leta vozijo s spremljevalcem. Tako mlada voznica ali voznik najmanj eno leto pridobivata izkušnje pod skrbnim nadzorom spremljevalca. Z dopolnjenim 18. letom starosti pa lahko gresta na vozniški izpit in nato kot voznika začetnika vozita do 21. leta starosti. V najtežje obdobje voznika začetnika, ki samostojno sodeluje v prometu, pa že vstopata z izkušnjami saj bosta s spremljevalcem prevozila povprečno 3.000 do 5.000 kilometrov.

Sistem, ki je za mlade privlačen, saj omogoča vožnjo osebnega avtomobila leto dni prej, uvaja z obvezno prisotnostjo spremljevalca posredne omejitve in dosledno spoštovanje predpisov, kar je za oblikovanje vozniških navad in preprečevanje nekaterih najbolj nevarnih ravnanj izredno pomembno (preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola ali drugih psihoaktivnih snovi, upoštevanje hitrostnih omejitev, zmanjšanje nevarnosti voženj za zabavo in tako imenovanih disko nesreč).

Kdo je lahko spremljevalec?

Tako kot v drugih državah, veljajo za spremljevalce posebni pogoji.

Spremljevalec je lahko:
- Eden od staršev, posvojiteljev, skrbnikov ali rejnikov ali druge osebe v sorodstvenem razmerju, če s tem pisno soglašajo starši itd.
- Je star najmanj 30 let
- Ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B najmanj 7 let
- V evidenci nima več kot 5 kazenskih točk

Spremljevalec mora biti vpisan v evidenčni karton vožnje, vpiše pa ga izpitni center na podlagi ustreznih dokazil. Mladi voznik ali voznica lahko imata več spremljevalcev, če izpolnjujejo zahtevane pogoje in so vpisani v evidenčni karton. V obdobju vožnje s spremljevalcem morata opraviti kandidat za voznika in spremljevalec vsaj dve uri vožnje z učiteljem vožnje v avto šoli. Med vožnjo morata imeti pri sebi evidenčni karton vožnje, veljavno zdravstveno spričevalo kandidata, spremljevalec pa veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije B.

Sistem vožnje s spremljevalcem, oziroma vožnje pri 17 letih starosti poteka v Evropi na Švedskem, Irskem, v Avstriji, Belgiji, Estoniji, Franciji, Veliki Britaniji. Podoben sistem poznajo tudi v Kanadi in nekaterih drugih državah (Nova Zelandija, nekatere države ZDA...). V vseh državah je dokazal dobre rezultate.

Uvedba novih starostnih pogojev pri vozniških dovoljenjih, novi obrazci

Zakon je pri določanju starostnih pogojev izhajal iz evropske direktive, pri čemer so upoštevane najnižje predpisane starosti za pridobitev posamezne kategorije. Poudariti je potrebno, da se v skladu z direktivo najnižje predpisane starosti zvišujejo pri kategoriji A in poklicnih kategorijah (C, C1, D, DE), pri ostalih kategorijah pa je bila razlog za dvig starostne meje predvsem želja za zagotavljanje večje varnosti teh udeležencev.

Izpit za vožnjo kolesa z motorjem

Za vožnjo kolesa z motorjem (mopeda ali skuterja do 45 ccm ali 45 km/h) je v skladu z novim zakonom določena nova evropska kategorija AM (prej je bila to nacionalna kategorija H)

Direktiva predpisuje za pridobitev kategorije AM najnižjo starost 16 let z možnostjo, da država članica to starost zniža do 14 let ali zviša do 18 let. Da bi zagotovili večjo varnost voznikov teh vozil se je v Sloveniji starostna meja dvignila s 14 na 15 let, saj smo bili ena redkih držav, kjer je bilo tako zgodaj dovoljeno voziti kolo z motorjem. Vozniki, ki so pred uveljavitvijo novega zakona opravili izpit za H kategorijo in imajo veljavno vozniško dovoljenje, bodo lahko vozili kolo z motorjem ne glede na njihovo starost.

Izpit za vožnjo traktorja

Tudi za voznike traktorja (kategorija F) se je za večjo varnost mladih traktoristov dvignila zakonska meja. Mladostniki smejo opravljati izpit za vožnjo traktorja, katerega konstrukcijsko določena hitrost ne presega 40 km/h, ko dopolnijo 16 let (prej 15 let).

Za traktorje, katerih konstrukcijsko določena hitrost presega 40 km/h, je minimalna starost za opravljanje izpita 18 let.

Postopnost pridobivanja posameznih kategorij za vožnjo motornega kolesa

Zakon uvaja novo evropsko kategorijo A2 za vožnjo motornega kolesa, katerega moč motorja ne presega 35 kW in pri katerem razmerje med močjo motorja in maso vozila ne presega 0,2 kW/kg. Starostna meja za opravljanje izpita za to kategorijo je 18 let. Poleg tega pa se, v skladu z direktivo, dviga tudi starostna meja za kategorijo A. Za voznike, ki bodo imeli dve leti izkušnje pri vožnji vozil kategorije A2, je minimalna starost 20 let, oziroma dve leti po opravljenem izpitu za A2. Za voznike brez predhodnih izkušenj pri vožnji motornih koles pa je minimalna starost 24 let. Strožji pogoji (obveznost opravljanja praktičnega dela vozniškega izpita in vozniške izkušnje) za pridobitev kategorije A in A2 so predpisani za izboljšanje prometne varnosti, saj

so vozniki motornih koles najbolj izpostavljena in ogrožena, ter pogosto udeležena skupina v prometnih nesrečah s hudimi posledicami. Vožnja motornega kolesa je kar 58 krat bolj tvegana kot vožnja osebnega avtomobila, saj voznik motornega kolesa, razen čelade in ustrezne obleke in obutve nima dodatne zaščite.

Novo vozniško dovoljenje

Zakon v skladu z Evropsko direktivo določa nov obrazec vozniškega dovoljenja v obliki polikarbonatne kartice z ustreznimi zaščitnimi elementi. Obrazec vozniškega dovoljenja bo za imetnike bolj praktičen, saj bo v velikosti večine drugih dokumentov (npr. bančne kartice, osebne izkaznice) in zaradi tega bolj prijazen.

Nov obrazec bo predvidoma možno zamenjati za staro vozniško dovoljenje po 1. septembru 2008. Za vse bo zamenjava obvezna v roku 10 let po uveljavitvi tega zakona, to je do leta 2018. Za državljane je pomembno, da tudi po zamenjavi obrazca obdržijo vse pravice, ki izhajajo iz vozniškega dovoljenja, torej tudi pravico voziti do 80. leta starosti, če je vozniško dovoljenje upravičencu že izdano do starosti 80. leta.

Vloga in pomen občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu!

Izredno pomembno poglavje uresničevanja varnostnih komponent v cestnem prometu je izvajanje programov na lokalni ravni. Strokovno povezovanje in sodelovanje med različnimi organizacijami civilne družbe, zavodi, policijo, upravljavci cest in drugimi, lahko prispeva k večji varnosti. V Sloveniji so glede na število prevoženih kilometrov najbolj nevarne ceste s katerimi upravljajo lokalne skupnosti. Poleg tega imamo v naseljih bistveno več nesreč s težkimi posledicami kot v drugih državah.
Ker velika večina občinskih in mestnih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ustrezno opravlja svoje poslanstvo, jim zakon podrobneje določa njihov status in sestavo, območje delovanja, naloge in financiranje. Od leta 2005 so občinski sveti organi lokalne skupnosti, z možnostjo, da se ustanovijo za območje širše lokalne skupnosti, mestne občine in občine. Dve ali več občin lahko ustanovijo tudi skupni svet za preventivo in vzgojo. v cestnem prometu.

Pooblastila občinskih redarjev

Zakon razširja pooblastila občinskih redarjev, ki bodo v skladu s tem zakonom lahko:

- urejali in nadzirali promet na cestah samoupravnih lokalnih skupnosti in na državnih cestah v naselju,
- upravljali s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa (npr. samodejni merilniki hitrosti, kamere za ugotavljanje vožnje v rdečo luč) v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

V naselju in na lokalnih cestah izven naselij, bodo imeli občinski redarji bistveno večja pooblastila. Njihova pooblastila bodo podobna kot jih ima pri urejanju in nadzoru policija. Redarji bodo pooblastila izvajali takoj, ko bodo uspešno končali ustrezna usposabljanja. Občinski redarji bodo lahko upravljali s samodejnimi merilnimi napravami, ki jih bo za zagotavljanje večje varnosti prometa postavila samoupravna lokalna skupnost.

Zaseg motornega vozila

Eden izmed ukrepov, ki jih prinaša spremenjeni zakon je zaseg vozila.
Zaseg vozila je ukrep, katerega namen je vozniku odvzeti vozilo, s katerim je storil hujši prekršek, ob pogojih, ki jih predpisuje 1. odstavek 238. a člena. Tako bo policist preprečil vozniku ponovitev hujšega prekrška oz. storitev novega prekrška in z zasegom vozila neposredno zagotovil večjo varnost v cestnem prometu. Policist bo vozniku zasegel vozilo, s katerim je bil voznik zaloten pri storitvi hujšega prekrška. Za hujši prekršek se šteje prekršek, za katerega je predpisana globa najmanj 250 evrov in kazenske točke ali prepoved vožnje motornega vozila (3. odstavek, 238. a člena Zakona o varnosti cestnega prometa).
Ob tem, da je voznik storil hujši prekršek, morajo obstajati tudi drugi razlogi, ki upravičujejo zaseg vozila, in sicer, če je bil kršitelj (voznik) v zadnjih dveh letih najmanj trikrat pravnomočno kaznovan zaradi istega ali enega od naslednjih prekrškov:

- zaradi prekoračitve hitrosti v naselju za več kot 30 km/h,
- zaradi prekoračitve hitrosti izven naselja (razen na avtocesti in cesti rezervirani za motorna vozila) za več kot 40 km/h,
- zaradi prekoračitve hitrosti na avtocesti ali

cesti rezervirani za motorna vozila za več kot 50 km/h,
- zaradi vožnje pod vplivom alkohola,
- zaradi vožnje pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi,
- za odklon preizkusa alkoholiziranosti,
- za odklon strokovnega pregleda
- zaradi vožnje motornega vozila, ko je bil izrečen varnostni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja,
- zaradi vožnje motornega vozila, ko je bila izrečena sankcija prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja,
- ker voznik ni imel veljavnega vozniškega dovoljenja za vožnjo vozil tistih kategorij, v katero je spadalo vozilo, ki ga je vozil, ker je vozil vozilo v nasprotju z omejitvijo, vpisano v njegovem vozniškem dovoljenju,
- zaradi vožnje, ko se izvršuje sankcija prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije,
- zaradi uporabe vozniškega dovoljenja, za katerega je bil izdan dvojnik.

Vozniku se zaseže vozilo tudi, če kljub prepovedi nadaljnje vožnje z njo nadaljuje ali ponovi prekršek, zaradi katerega je bila prepovedana nadaljna vožnja.
Zaseženo vozilo bo takoj oddano pristojnemu sodišču, ali se bo do izdaje sodbe o prekršku hranilo pri policiji. Policist bo v primeru zasega vozila podal zoper kršitelja obdolžilni predlog na pristojno sodišče. Sodišče bo v postopku odločilo o sankcijah. Ukrep zasega vozila se nanaša na voznika in ga bo policist izvedel ne glede na lastništvo vozila.

Izrekanje globe in kazenskih točk

Čeprav večina voznikov pozna in spoštuje prometne predpise, so žal potrebne tudi kazenske sankcije za spreminjanje vedenja najhujših kršilcev. V zakonu je uporabljena možnost, predvidena v Zakonu o prekrških, za hitro izrekanje glob, pa tudi za izrekanje kazenskih točk. Kazenske točke v hitrem postopku izrekajo prekrškovni organ s pisnimi odločbami.
Prekrškovnemu organu je omogočeno izrekanje kazenskih točk. To pomeni, da lahko prekrškovni organ izreče v pisni odločbi, poleg globe, še kazenske točke tistim storilcem prekrškov, razen voznikom začetnikom, ki so kršili določbe, v katerih je določeno do največ 17 kazenskih točk.
Če je v kazenski določbi določena stranska sankcija 18 kazenskih točk, ali prepoved vožnje motornega vozila, bo prekrškovni organ zbral potrebne podatke in z obdolžilnim predlogom zadevo odstopil v nadaljnjo presojo sodniku. Sodišče, na območju katerega ima imetnik vozniškega

Red je vedno pas pripet!

dovoljenja stalno ali začasno bivališče bo izrekalo tudi ukrep prenehanje vozniškega dovoljenja.
Število kazenskih točke, ki pomeni izrek prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja se ni spremenilo. Za voznike B kategorije je to še vedno 18 ali več kazenskih točk. V skladu z določbo Zakona o prekrških je, podobno kot v prejšnjem ZVCP, določena nižja meja števila kazenskih točk, ki so predpisane za izrek prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, za voznika začetnika. Število 7 kazenskih točk ostaja nespremenjeno glede na prejšnjo ureditev. Hujše kršitve v zvezi z največjo dovoljeno hitrostjo in psihofizičnim stanjem voznikov so sankcionirane s tolikšnim številom kazenskih točk, da omogoča sodišču izrek prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja vozniku ali vozniku začetniku, že ob enkratni storitvi.

Varnostni pas

Varnostni pas je eden od temeljnih samozaščitnih ukrepov. Med vožnjo morajo biti voznik in potniki v vozilu na vseh sedežih, kjer so vgrajeni varnostni pasovi, pripeti. Varnostnega pasu ni treba uporabljati le osebi, ki z veljavnim zdravniškim potrdilom dokaže, da pasu zaradi zdravstvenih razlogov ne more uporabljati.

Otroci, mlajši od 12 let ali manjši od 150 cm, morajo biti med vožnjo zavarovani v otroškem sedežu oziroma z ustreznim zadrževalnim sistemom, ki je primeren otrokovi starosti in telesni masi. V avtomobilu, kjer zaradi konstrukcijskih lastnosti avtomobila, otroka ni mogoče zavarovati na tak način, sme sedeti tak otrok le na zadnjem sedežu. Z globo 120€ se kaznuje voznik, ki ne poskrbi za ustrezno zaščito otroka. Enako določilo velja tudi za prevoz otrok na traktorju ali delovnem stroju, kjer se sme otrok mlajši od 12 let voziti le, če je zavarovan z njegovi telesni rasti ustreznim zadrževalnim sistemom.

Da krožna križišča ne bodo ovira

Krožna križišča so bistveno bolj varna, kot običajna križišča, saj na njih ne more priti do čelnega trka ali trka pod kotom 90 stopinj, pri katerih prihaja do najhujših posledic.
Za varno vožnjo v krožnih križiščih je potrebno upoštevati nekaj ključnih nasvetov:
-Ko se približujet krožnemu križišču, zmanjšate hitrost vožnje
-Pred vključitvijo na krožno križišče, se temeljito prepričajte, da ne bi ogrožali in ovirali drugih udeležencev v prometu
- vključevanja na krožna križišča ni potrebno nakazati s smerno utripalko, saj smemo zapeljati na križišče le v smeri, ki jo kaže prometni znak
-prednost na krožnih križiščih imajo vozila, ki že vozijo na križišču
- promet poteka v nasprotni smeri urinega kazalca
-posebna previdnost je potrebna pred prehodi za pešce in kolesarje, ki imajo prednost
- pri zapuščanju krožnega križišča pravočasno nakažemo svojo namero s smerno utripalko.

Poseba pozornost je potrebna na krožnih križiščih z več voznimi pasovi.
Če ne nameravamo zapustiti krožnega križišča na prvem izvozu, se moramo razvrstiti na notranji prometni pas, saj s tem omogočimo vključevanje drugih vozil. Vsako spremembo prometnih pasov pa moramo narediti posebej skrbno. Preveriti moramo ali je pas, na katerega nameravamo zapeljati, prost in svojo namero nakazati s smerno utripalko. Prednost imajo vozila, ki so že na prometnem pasu. Bonton pa zahteva, da vozniku, ki s smerno utripalko kaže, da želi zamnejati vozni pas, skušamo pomagati. To storimo tako, da povečamo varnostno razdaljo in mu pokažemo, da lahko zapelje pred nas.

Pred vključevanjem na krožno križišče, se prepričam, ali lahko to varno storim. Vozila, ki so že na krožnem križišču, imajo prednost. Na uvozu na krožno križišče, ni potrebno vključiti smerne utripalke.

Preden zapustim krožno križišče, se razvrstim na zunanji prometni pas. To pravočasno nakažem z desno smerno utripalko.
Tudi zapuščanje krožnega križišča pravočasno nakažem z desno smerno utripalko.

Če zapuščam krožno križišče na najbližjem izvozu, ostanem na zunanjem prometnem pasu krožnega kriišča. To storim z desno smerno utripalko.

Če krožnega križišča ne zapuščam na najbližjem izvozu, se razvrstim na notranji prometni pas. Spremembo prometnega pasu nakažem s smerno utripalko.

MINISTRSTVO ZA PROMET

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA CESTE

Vozimo pametno!

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE POLICIJA

Skupnost občin Slovenije

ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE

AMZS AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE

glavo na zabavo

ZAVOD VARNA POT
Za večjo varnost na cestah.
www.varna-pot.si

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

ZVEZA ZŠAM SLOVENIJE

ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

www.zvcp2008.si

Vozimo pametno!